

Anvisningar för Tollingjaktprov och Praktiskt tollingjaktprov

antagna av SSRK Hs **15 feb 2021**.
(Ersätter Anvisningar, feb 2018.)

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
2. Tollingjaktprov	2
3. Tollingjaktprovets delar	4
4. Klasser	7
5. Bedömning	10
6. Praktiskt tollingjaktprov	15
7. Planering av tollingjaktprov	16
8. Administration och genomförande.	18
 BILAGA. Tollingtest	 23
BILAGA. Prova på - Tollingjaktprov	24

Detta dokument är anvisningar kopplade till gällande Jaktprovsregler. Vid ev tveksamheter är Jaktprovsreglerna överordnade. Dessa anvisningar är antagna av SSRKs Huvudstyrelse, och gäller för all tollingjaktverksamhet inom SSRK.

1. Inledning

Nova scotia duck tolling retrievern, Tollaren, är utvecklad som en utpräglad and- och gåsjaktsspecialist. Tollingjakten är en unik jaktform där hunden arbetar både före skottet för att locka in fågel, och efter skottet för att apportera och hämta in de fåglar som träffats.

Det fanns i många länder runt norra Atlanten - som England, Holland, Tyskland, Danmark och Sverige - jaktformer där röda och rödvita hundar användes för att locka in sjöfågel. I de kanadensiska Atlantprovinserna levde denna jakt kvar in på 1900-talet, och i Nova Scotia utvecklades en unik hund, tollaren.

Vid karaktäristisk tollingjakt spanar jägaren av havsvikar, insjöar eller andra vatten där man har förberett naturliga eller konstgjorda gömslen nere vid strandkanterna. När det ligger fågel ute på vattnet smyger jägaren med sin hund till ett lämpligt gömsle. För att locka in fåglar inom skotthåll görs ett tollingarbete, där jägaren sitter gömd och gång på gång kastar en s.k. tollingapport längs strandkanten. Hunden ska alltså springa längs med stranden för att hämta in det kastade föremålet, och hundens arbete ska då vara lekfullt och fokuserat.

Detta tollingarbete väcker fåglarnas intresse och lockar dem närmare stranden och gömslet. För att göra änderna mera intresserade växlar man mellan det lekfulla tollingarbetet och perioder då hunden lugnt ska vänta i gömslet, mellan aktivitet och passivitet. Det lekfulla tollingarbetet väcker fåglarnas intresse, och när hunden sedan "försvinner" in i gömslet simmar de ofta närmare.

Då viltet lockats inom skotthåll och jägaren har avlossat sina skott ska tollaren apportera de fåglar som fällt. Hunden måste alltså växla mellan tollingens lekfulla apportering och apportörens arbetsuppgifter.

Tollaren ska också kunna arbeta som apportör vid mer traditionell jakt på sträckande änder och gäss (med eller utan vettar och lockpipa) eller under stötjakt på änder.

2. Tollingjaktprov.

De jaktprov som arrangeras för alla våra olika jakthundsraser, har alltid ett och samma syfte - att utvärdera hundarnas jaktliga egenskaper till stöd för det fortsatta avelsarbetet inom rasen.

Det understryks av Ändamålsparagrafen, som inleder alla jaktprovsregler:

§1 Ändamål. Jaktprovets ändamål är att under jägarmässiga former bedöma deltagande hundars jaktegenskaper till ledning för avelsarbetet.

Våra tollingjaktprov arrangeras, precis som alla andra jaktprov, alltså för att hundar ska kunna provas och deras egenskaper utvärderas under jägarmässiga former. Att hundarna utvärderas under jägarmässiga former innebär att de utvärderas ute i terrängen, och att förhållanden under dagen, precis som under en jakt, kan förändras.

Den första hunden som startar på ett prov kommer förmodligen inte ha samma vittringsförhållanden under sitt sökarbete, som den sista hunden under provet. Vädret kan skifta under dagen och vinden kan öka, minska eller ändra riktning. Förutsättningarna är alltså inte exakt identiska för varje startande hund under provet.

Domaren kan enligt jaktprovsreglerna göra ändringar i provets uppläggning under pågående prov.

Anvisningar för Tollingjaktprov

Under ett jaktprov provas hunden i olika situationer, som kan uppstå under en jakt. Det sker ingen prissättning av de enskilda momenten. Priset som hunden slutligen erhåller baseras på en helhetsbedömning av hundens arbete under hela provet.

Avgörande för en lyckad tollingjakt är hundens förmåga att genomföra lockarbetet - hunden ska därför kunna göra en bra ansmygning, och sedan i samarbete med jägaren kunna arbeta vid och i gömslet. Fungerar inte lockarbetet, kommer inga fåglar in inom skotthåll och inga skott kan avlossas.

Helhetsintrycket av lockarbetet är därför vägledande för hela utvärderingen och för den slutliga bedömningen av hundens arbete under provet. En hund som gjort ett mindre övertygande lockarbete kan därför inte arbeta sig upp till en högre prisnivå, även om arbetet efter skottet skulle vara mera övertygande.

Tollaren är en nordamerikansk retriever, som i den traditionella tollingjakten arbetar ensam med jägaren och som då arbetar både före skottet och efter skottet.

Därmed skiljer den sig från de engelska retrieverraserna, som utvecklades för större godsjakter där många hundar användes under jakten och där hunden endast skulle arbeta efter det att alla skyttar avlossat sina skott.

Ett tollingjaktprov är därför utformat för att utvärdera de jaktliga egenskaper och färdigheter som behövs under den traditionella tollingjakten. Egenskaper som inte är avgörande för hundens arbete i tollingjakten provas inte.

Ett tollingjaktprov är inte ett retrieverjaktprov där man lagt till ett inledande tollingmoment. Det innebär också att bedömningen av hundens arbete ska göras med hänsyn till hundens användning i den traditionella tollingjakten, och att det är irrevelant hur bedömningen sker inom andra jaktprov för apporterande hundar.

Jaktliga egenskaper, som är avgörande för tollarens förmåga att lyckas i sitt arbete, är framförallt samarbetsvilja (will to please), vattenpassion (vilja och förmåga att arbeta i vatten)¹, viltintresse och förmågan att kunna växla mellan aktivitet/arbete och passivitet/lugn.

En bra provplats för ett tollingjaktprov innehåller:

- vatten med riklig vatten- och vattennära vegetation,
- möjligheter nära vattenkanten för ett effektivt tollingarbete,
- möjligheter till bra upplägg för vattendirigeringar² (gäller Ökl/Ekl),
- möjligheter för provets funktionärer att kunna kasta vattenmarkeringar från t.ex. en holme, en landtunga eller en utskjutande udde (försök att undvika kast från båt)³,
- möjligheter till ett sökområde som även inkluderar vatten, vassar, eller sank och blöt terräng.

Eftersträvänsvärt är att hela provningen kan utföras utan onödiga och tidskrävande förflyttningar.⁴

På tollingjaktprov används endast lockbart vilt - d.v.s. alla jaktbara arter av and, samt gås. OBS. Gås får ej förekomma i Nkl, kan förekomma i Ökl, och ska förekomma i Ekl.

¹ Tillagd text för att förtydliga termen "vattenpassion".

² Tidigare formulering: "dirigeringsarbeten".

³ Tidigare formulering: "kast från båt bör undvikas".

⁴ Tidigare formulering: "... provningen så långt möjligt kan utföras i gömslets närhet".

3. Tollingjaktprovets delar

I ett tollingjaktprov provas hunden både i lockarbetet före skottet, och i de arbetsuppgifter som kan finnas efter det att skotten avlossats.

3.1. Lockarbetet

Lockarbetet består av ansmygningen - där hunden och föraren försiktigt ska smyga ner till stranden och gömslet utan att störa eller skrämma fåglarna ute på vattnet - och arbetet i och vid gömslet - där hunden ska växla mellan lekfulla och fartfyllda tollingarbeten och lugn passivitet inne i gömslet.

Lockarbetet inleder alltid ett tollingjaktprov. Lockarbetet avslutas alltid med skott och vattenmarkering.

3.1.1. Ansmygningen

Ansmygningen inleder tollingjaktprovet. På av domaren anvisad plats tar föraren av hundens koppel (hunden är därefter okopplad genom hela provet) och provingen inleds med att förare och hund tillsammans smyger ner till gömslet. Ansmygningen ska vara försiktig och så tyst, så att inte fåglarna i en verklig jaktsituation skulle ha blivit störda och misstänksamma eller ha lyft från vattnet. I tollingjakten väljer man en väg ner till gömslet och nyttjar terrängen för att visa sig så lite som möjligt för fåglarna. På ett tollingjaktprov anger domaren vanligtvis vilken väg som föraren och hunden ska ta ner till gömslet.

När ansmygningen påbörjas bör skytten redan finnas på plats - t.ex. i ett eget gömsle nere vid vattnet. Skytten deltar inte i ansmygningen.

Hunden får inte rusa före ner till gömslet eller vattenkanten, och höga kommandon eller visselsignaler, som skulle skrämma upp fåglarna, måste undvikas.

3.1.2. Tollingarbete och passivitet

Gömslet som används under en tollingjakt eller ett tollingjaktprov kan vara ett uppsatt kamouflagenät eller ett naturligt gömsle, t.ex. ett buskage. Gömslet placeras vid strandkanten. För att fåglarna ska kunna uppmärksamma hundens tollingarbeten bör det finnas öppna strandremsor på 10-20 m, antingen på ena sidan eller på båda sidor om gömslet.

Vid gömslet ska hunden kunna växla mellan lekfulla och fartfyllda tollingarbeten, där föraren kastar ett tollingföremål längs stranden och hunden hämtar tillbaka detta, och lugn passivitet inne i gömslet. Föraren väljer vilka tollingföremål som man vill använda - dock bör föremål som piper eller låter undvikas.

Föraren ska⁵, på samma sätt som jägaren under tollingjakten, sitta med uppsikt ut över vattnet och med hunden mellan sig och gömslet. Under provet instruerar domaren föraren om när det är tid att arbeta eller att vänta.

Under passiviteten ska hunden vara tyst och lugn. Föraren får inte röra vid eller hålla hunden. Behövs kommandon, ska dessa vara tysta.

Tollingarbetet ska vara fokuserat och fartfyllt. Hunden ska vara fokuserad på arbetet och på att hämta och komma tillbaka med föremålet, men om den under arbetet snabbt spanar av terräng och vatten är detta ingen nackdel. Det är önskvärt om hunden arbetar lekfullt och visar upp sig väl på stranden, då detta under jakten gör fåglarna mera intresserade. Arbetet bör ske med så få kommandon som möjligt. Under tollingarbetet

⁵ Tidigare formulering: "bör".

Anvisningar för Tollingjaktprov

bedöms inte stadga eller apportgrepp. Hunden får inte avbryta tollingarbetet för att ge sig ut i vattnet eller i terrängen.

Ett lyckat lockarbete innebär på jakten att fåglarna kommit in inom skotthåll och att jägaren har tillfälle att fälla vilt. På ett tollingprov avslutas lockarbetet vid gömslet i Nkl och i Ökl alltid med skott och vattenmarkering.

3.2. Vattenarbete

Tollingjakten sker alltid vid vatten och därför är det givet att stora delar av ett tollingjaktprov också sker på och vid vatten. En tollare förväntas ha stor vattenpassion. Den ska utan att tveka snabbt och tyst⁶ gå i vatten, oavsett om provet sker vid långgrunt vatten, steniga stränder, klippor, vassar, sumpiga stränder eller myrkanter. Hunden ska vara en effektiv⁷ och uthållig simmare.

3.3. Arbetet efter skottet

I tollingjaktprovet provas hunden efter skott i samma arbetsuppgifter som andra retrievers och apportörer. De tre situationer som kan uppstå på en jakt med en tollare är:

- att hunden ser fågeln falla, memorerar var den fallit, och sedan på jägarens kommando snabbt ska ta sig till nedslagsplatsen, på vatten eller på land, greppa fågeln och snabbt återvända med den till jägaren. Detta kallas i jaktprov för en markering.
- att hunden inte har sett var fågeln fallit, men att jägaren kunde se var den föll. Jägaren ska då kunna skicka hunden till nedslagsplatsen, på vatten eller på land, med hjälp av kommandon, hand- och visselsignaler. Hunden ska apportera fågeln och snabbt återvända med den till jägaren. Detta kallas i jaktprov för en dirigering.
- att varken hunden eller jägaren sett var fågeln eller fåglarna fallit, men att jägaren vet i vilket område de kan ha fallit. Hunden ska då kunna skickas ut i detta område och söka av detta i ett fritt sökarbete, där hunden söker av olika delar av området och med hjälp av sitt luktsinne lokaliserar de fallna fåglarna. När hunden hittar vilt ska den snabbt greppa detta och återvända till jägaren. Hunden ska arbeta i området till dess att jägaren fått in alla vilt. I ett tollingjaktprov består det anvisade sökområdet alltid av både vatten och land. Detta arbete kallas i ett jaktprov för fritt sök.

Under hela prövningen är det bättre att föraren går in och stöttar en yngre eller orutinerad hund, om den tvekar i en situation, än att föraren inte alls agerar. Om hunden t.ex. skulle tveka eller vara på väg att lämna en funnen fågel, är det bättre att stötta och manna på hunden, så att uppgiften löses, än att riskera att den lämnar fågeln och gör sig skyldig till viltvägran.

3.3.1. Markeringar

En markering på ett jaktprov motsvarar jaktsituationen där hunden är på plats när skottet avlossas och viltet faller, på vatten eller på land.

Hunden ska vid markeringen tyst och lugnt stanna kvar på sin plats vid både skottet och kastet. Hunden ska uppmärksam observera var fågeln faller och memorera nedslagsplatsen. När domaren gett klartecken kan föraren skicka sin hund. Hunden ska då snabbt

⁶ Strykes. Kan missförstås. Hunden som snabbt hoppar i vattnet är inte tyst.

⁷ Tidigare formulering: "god".

och direkt ta sig till nedslagsplatsen, spontant och utan att tveka greppa fågeln, och komma direkt tillbaka till föraren med det apporterade viltet.

Vid en enkelmarkering skjuts ett skott och ett vilt kastas. Vid en dubbelmarkering skjuts först ett skott och ett vilt kastas, och därefter skjuts ett andra skott och ett andra vilt kastas på en annan plats. Hunden ska då memorera båda nedslagsplatserna och med så lite hjälp och stöd från föraren som möjligt apportera de båda viltet.

På tollingjaktproven förekommer framförallt vattenmarkeringar, där fåglarna faller på simdjupt vatten. I Nybörjarklass förekommer endast enkelmarkeringar, medan dubbel- och enkelmarkeringar kan förekomma i Öppenklass och Elitklass.

3.3.2. Sökarbete

Det fria söket motsvarar den situation som kan uppstå under en jakt, då hunden inte var på plats när skotten avlossades och viltet föll, och där jägaren inte vet exakt var i området som fåglarna ligger.

På jaktprovet berättar domaren för föraren vilket område som är det aktuella sökområdet och varifrån som man får lov att skicka hunden. Hunden ska sedan i god fart söka av hela det aktuella området och följa upp alla vittringar av vilt som den upptäcker. Hunden ska spontant och utan att tveka greppa alla funna fåglar, och apportera dessa snabbt tillbaka till föraren. Spontana upptag innebär att föraren inte får använda kommandon eller signaler för att få hunden att ta upp fåglarna som den har funnit. Fåglarna läggs ut på samma platser i sökområdet för samtliga hundar som startar i klassen.

Hunden ska uppvisa ett effektivt sökmönster där den söker av hela det anvisade området, och där den gärna arbetar i nya delar av området istället för att upprepade gånger söka i samma del av området. Lämnar hunden det anvisade området bör föraren stoppa den och styra in den i rätt område igen.

På tollingjaktprovet bör delar av sökområdet utgöras av vatten, gärna med riklig vattenvegetation, eller av sumpiga, blöta partier.

Under söket kan domaren instruera föraren att styra hunden till en viss del av sökområdet, och att få hunden att arbeta i detta mindre område till dess att fågeln lokaliserats och apporterats. Föraren får använda signaler eller kommandon för att hålla kvar hunden i rätt område.

3.3.3. Dirigeringar

Dirigeringsarbetet motsvarar jaktsituationen där hunden inte sett var ett vilt fallit, men där jägaren däremot vet var i terrängen fågeln ligger.

På jaktprovet berättar domaren för föraren var fågeln ligger. Föraren ska sedan med visselsignaler och kommandon styra hunden till den anvisade platsen, där den spontant ska greppa viltet, och apportera det snabbt tillbaka till föraren. Söksignal får användas för att hunden ska veta att den kommit till rätt plats. Samtliga hundar som startar i klassen får en likvärdig uppgift.

Samarbetet mellan föraren och hunden ska i dirigeringsuppgifter vara effektivt och vägvinnande. Hunden ska snabbt följa upp signaler och kommandon från föraren och röra sig i anvisad riktning. Föraren får stötta sin hund när den är på rätt väg, och snabbt korrigera och stoppa hunden när den rör sig i fel riktning. Föraren kan själv välja vilken väg man vill använda och hur man vill använda terräng eller vind för att få hunden till rätt plats.

Ett skott bör alltid avlossas innan hunden och föraren ska genomföra dirigeringsuppgiften. Detta skott kan t.ex. avlossas när hunden är på väg in med en funnen fågel från

Anvisningar för Tollingjaktprov

sökarbete eller en markeringsuppgift. Hunden ska när skott avlossas behålla ett mjukt grepp och inte avbryta det pågående arbetet.

På tollingjaktprovet bör dirigeringsuppgifter i första hand ske på vatten. Det kan även förekomma uppgifter där en del av vägen till fågeln är land och en del är vatten. Dirigeringsuppgifter förekommer på tollingjaktprov i Öppenklass och i Elitklass.

4. Klasser

4.1. Nybörjarklass (Nkl).

Hunden ska för start i Nybörjarklass vara minst 9 månader gammal. En hund som får ett 1:a pris i Nkl kan därefter starta i Ökl. Man kan också välja att fortsätta starta i klassen under innevarande kalenderår, men måste då - om det finns fler hundar anmälda än möjliga starter - avstå sin plats till förmån för annan hund som inte ännu har fått ett 1:a pris. En hund som startat i Öppenklass kan därefter inte längre starta i Nkl.

I lockarbetet ska minst 10 tollingarbeten och minst en passivitet på ca 30 sekunder ingå. I Nkl ska hunden under provet erbjudas minst sex tillfällen att apportera. Minst två av dessa apporteringar ska ligga på simdjupt vatten.

Minst tre skott ska avlossas för hunden. Detta brukar innebära tre st enkelmarkeringar, varav den första är vattenmarkeringen som avslutar det inledande lockarbetet. Ytterligare minst en enkelmarkering på vatten ska ingå i provningen.⁸

Markeringarnas längd bör ej överstiga 20 meter. Skytten bör befinna sig på lämpligt avstånd från hunden, väl synlig för hunden. Hunden ska också kunna se kast och nedslagsplats⁹. Föraren skickar hunden från gömslet, men kan om det behövs få ta ett till två steg fram för att möta hunden när den kommer upp ur vattnet med viltet.

Hunden ska provas i fritt sök. Söksområdet ska vara lätt framkomlig terräng vid vatten, samt öppet vatten och/eller vatten med vegetation, vassar, eller sankpartier. Viltet kan i Nkl ligga upp till 50 meter från utgångspunkten. Minst fyra änder ska apporteras i sökarbetet, där man kan ha lagt ut ytterligare vilt.

I denna klass är det önskvärt att allt vilt lämnas i förarens hand. Enstaka avlämning i förarens direkta närhet (inom en meter)¹⁰ kan godkännas.

- Provningen i Nkl **ska** omfatta lockarbete (ansmygning, tollingarbetet & passivitet i gömslet) samt arbete efter skottet (markeringsuppgifter & fritt sök).
- Provningen **kan** innehålla ett riktat sök. Vid markeringsuppgiften som avslutar lockarbetet kan föraren få instrueras att¹¹ sitta kvar i gömslet, med hunden utanför gömslet.
- I Nkl **får det inte** förekomma ett uppdelat lockarbete där hunden efter den första markeringsuppgiften ska göra ett nytt lockarbete. Det får ej förekomma dubbelmarkeringar eller dirigeringsuppgifter. Gås får ej användas i Nkl. Annan hund får ej förekomma på provplatsen.

⁸ Strykes. Onödig och tillkrånglad formulering.

⁹ Tidigare formulering: "kastaren".

¹⁰ Skärpning av den tidigare formuleringen: "... att vilt lämnas i förarens hand, men även avlämningar i förarens direkta närhet (inom någon meter) ...".

¹¹ Tidigare formulering: "... kan föraren få sitta kvar ...".

4.2. Öppenklass (Ökl).

I denna klass startar hundar som erhållit ett 1:a pris i Nkl vid ett officiellt tollingjaktprov, och som ännu inte erhållit två stycken 1:a priser i Ökl. Även ett 1:a pris i Nkl eller motsvarande klass erhållit vid officiellt tollingjaktprov med vilt i annat land berättigar till start i Ökl. En hund som startat i Elitklass kan därefter inte längre starta i Ökl.

I lockarbetet ska minst 20 tollingarbeten och två passiviteter på 30-60 sekunder ingå.

I Ökl ska hunden under provet erbjudas minst nio tillfällen att apportera. Minst fyra av dessa apporteringar ska ligga på simdjupt vatten.

Minst fyra skott ska avlossas för hunden.

Markeringarnas längd kan vara upp till 40-50 meter. En övervägande del bör vara vattenmarkeringar och minst en dubbelmarkering ska ingå. Föraren ska vid provets första markeringsuppgift - den som avslutar lockarbetet - vara kvar i gömslet, med hunden placerad utanför gömslet.

Hunden ska provas i fritt sök. Sökområdet bör vara mera svårframkomligt och ska omfatta öppet vatten och/eller vatten med vegetation, vassar, eller sankarpartier. Viltet kan i Ökl ligga upp till 60 meter från utgångspunkten. Antalet vilt i sökområdet bör vara minst fem.

I Ökl ska minst en dirigeringsuppgift på upp till 70 meter ingå. Denna bör ske på vatten.

I denna klass ska vilt lämnas i förarens hand.

- Prövningen i Ökl **ska** omfatta lockarbete (ansmygning, tollingarbetet & passivitet i gömslet) samt arbete efter skottet (markeringsuppgifter, dirigeringsuppgifter & fritt sök).
- Prövningen **kan** innehålla ett andra lockarbete efter det första markeringsarbetet. Det kan förekomma markeringar med dold kastare, dubbelmarkering med två kastare, samt skott för dirigeringsuppgifter när hunden är på väg in med vilt. Gås kan förekomma som vilt i Ökl.
- I Ökl **får** förekomma lockarbeten i två olika gömslen, eller de störningar under ansmygning eller lockarbete som beskrivs under Ekl **inte** förekomma¹². Annan hund får ej förekomma på provplatsen.

4.3. Elitklass (Ekl).

I denna klass startar hundar som erhållit två stycken 1:a priser i Ökl. En av dessa 1:or kan ha erhållits i Ökl eller motsvarande klass vid officiellt tollingjaktprov med vilt i annat land. Hunden kan starta i Ekl även efter tre st 1:or, men ska då om provet är fullt avstå sin plats för annan hund som ej har tre st 1:a priser.

I lockarbetet ska 25-30 tollingarbeten och två-tre passiviteter på ca 1-2 minuter ingå.

Ett eller två gömslen kan användas för hundens lockarbeten. Under ansmygningen kan det förekomma störningar (t.ex. att ansmygning avbryts, tas om eller sker först till ett gömsle där skytten sitter och sedan till gömslet där lockarbetet ska ske). Under arbetet vid gömslet kan det förekomma störningar (t.ex. vattenplask). En smygande förflyttning mellan två gömslen kan också förekomma. Skott och kast kan ske mitt under pågående

¹² Strykes och omformuleras. Två gömslen i närheten av varandra kan användas, utan att prövningen blir onödigt tidskrävande.

Anvisningar för Tollingjaktprov

tollingarbeten (hunden bör då avbryta sitt lockarbete, markera fallet vilt och på signal från föraren apportera detta).

I Ekl ska hunden under provet erbjudas minst nio tillfällen att apportera. Minst fyra av dessa apporteringar ska ligga på simdjupt vatten.

Minst fyra skott ska avlossas för hunden.

Markeringarnas längd kan vara upp till 40-50 meter. En övervägande del bör vara vattenmarkeringar och dubbelmarkeringar ska ingå. Föraren ska vid de markeringsuppgifter som avslutar lockarbeten vara kvar i gömslet, med hunden placerad utanför gömslet.

Hunden ska provas i fritt sök. Söksområdet ska vara mera svårframkomligt och svårarbetat, och det ska omfatta öppet vatten och/eller vatten med vegetation, vassar, eller sankarpartier. Viltet kan i Ekl ligga upp till 60 meter från utgångspunkten. Antalet vilt i söksområdet bör vara minst fem.

I Ekl ska ingå minst en dirigeringsuppgift. Denna kan vara upp till 100 meter, men kortare upplägg där man verkligen kan pröva hundens dirigerbarhet är att föredra. Uppgiften ska ske helt eller delvis på vatten.

I denna klass ska vilt lämnas i förarens hand.

- Prövningen i Ekl **ska** omfatta lockarbete (ansmygning, tollingarbete & passivitet i gömslet) samt arbete efter skottet (markeringsuppgifter, dirigeringsuppgifter & fritt sök). Gås måste förekomma som apporteringsvilt i Ekl.

- Prövningen **kan** innehålla störningar under ansmygning eller lockarbete. Det kan förekomma lockarbeten vid två gömslen. **Vettar kan finnas utlagda längre ut från land**¹³. Det kan förekomma trippelmarkeringar och/eller dubbelmarkeringar med dold kastare, med två kastare, eller där kastaren går till en ny plats för den andra markeringen. Det kan förekomma skott och kast under tollingarbeten. Det kan förekomma bomskott, eller skott & kast under tiden som hunden är ute i fältet eller på vattnet (den ska då memorera nedslagsplatsen och avsluta pågående arbetsuppgift).

- I Ekl **får det inte** förekomma annan hund som störning på provplatsen.

¹³ Förtydligande: Om vettar används får de inte läggas inne vid stranden, så att hunden ska passera förbi dem i arbetsuppgifterna.

5. Bedömning & bemötande

5.1. Mångfald och bemötande

SSRKs mångfaldspolicy ska genomsyra klubbens verksamhet. Alla medlemmar i SSRK har rätt att bemötas på ett korrekt sätt. Den startande ska inte bemötas på ett ned-sättande eller diskriminerande sätt p.g.a. ålder, kön, etnicitet, religion eller sexuell läggning. Den startande ska bemötas på ett korrekt sätt, oavsett vilken ras som man arbetar med, vilken rastyp som man valt, eller vilken del av verksamheten som man engagerar sig i.

Våra jaktprov arrangeras för att utvärdera hundarnas jaktliga egenskaper till stöd för avelsarbetet. Alla startande har rätt att få sina hundar utvärderade och bedömda på ett korrekt sätt, även om de startande kan ha skiftande förutsättningar. Provledning och domare ska därför ha en beredskap för att kunna anpassa provningen efter den enskilda startandes förmågor. Det innebär inte att startande kan begära att provplatsen eller provupplägget förändras, eller att delar av provet utgår.

Startande som har nedsatt fysisk förmåga (t.ex. nedsatt hörsel eller svårigheter att röra sig obehindrat i terräng) eller andra kognitiva förutsättningar (som koncentrations-svårigheter, autism eller liknande), och som vill att detta ska vara känt för domaren, ska efter lottning kontakta provledaren. Provledaren ska informera domaren om detta innan provstart. Domaren ska därefter kunna göra den startande förutsättningar för en korrekt bedömning.

Vid jaktprov med varmvilt måste dock alltid jaktetiken sättas i första rummet.

Hjälpmedel som föraren otvetydigt behöver för att kunna ta sig fram i provmarken får användas. Dressyrhjälpmedel som hunden kan förknippa med olust eller åga är däremot inte tillåtna.¹⁴

5.2. Muntlig och skriftlig kritik

Föraren som startar på tollingjaktprov får både en muntlig och en skriftlig kritik. Direkt efter provningen görs den muntliga kritiken, där domaren summerar hundens arbete och där alla närvarande kan vara med och lyssna. Den skriftliga kritiken, där föraren får veta vilket pris hunden har erhållit och det skrivna protokollet som summerar hela hundens arbete, sker vanligtvis efter det att alla hundar startat och provet är klart för dagen.

Det hör till god ton att inte kritisera eller ifrågasätta domarens bedömning - varken under muntlig kritik eller i övrigt under provet. Detta gäller både startande och åskådare.

Domarens bedömning och det slutgiltiga priset grundas på hundens arbete under den aktuella dagen.

Argument som att man som förare inte tränat på ett visst moment, tränat det för sällan, eller gjort misstag eller förarfel under provet - är inte skäl för att man ska erhålla ett högre pris. En förare, som vill fråga domaren om hundens arbete under provet eller vill fråga om vad man ska arbeta vidare med, bör göra detta efter prisutdelningen.

¹⁴ Tillägg. Texten ska inkluderas i SSRKs alla anvisningar.

5.3. Prissättning

Avgörande vid prissättningen ska vara det helhetsintryck domaren har av hundens arbete och egenskaper, hundens allmänna effektivitet, samt vilken kapacitet den har som jakt-hund i varierande situationer.

Domaren måste i sin bedömning lägga störst vikt vid ansmygningen och lockarbetet vid gömslet, då dessa moment är de för rasen specifika och skiljer sig helt från vanligt retrieverarbete. Ansmygningen och lockarbetet ska därför, enligt gällande jaktprovs-regler, vara avgörande för det högsta pris hunden kan erhålla på provet.

I alla klasser tillämpas på tollingjaktprov kvalitetsbedömning. Flera hundar kan därmed få samma pris, och ingen rangordning sker av de startande hundarna (förutom om man som arrangör eller domare¹⁵ vill utse provbästa hund, eller om det av arrangör ska utdelas vandringspriser eller mästartitlar).

Hund kan tilldelas ett 1:a pris, ett 2:a pris, ett 3:e pris eller en 0:a. För att hunden ska kunna få ett 1:a eller 2:a pris erfordras att den är minst godkänd i alla bedömda egenskaper. En hund som gör ett särskilt framstående arbete kan tilldelas en 1:a Hp (Hederspris). Detta gäller i samtliga klasser.

Vid skada, som gör att hunden eller föraren ej kan fullfölja provet, noteras i prislistan KEP (Kan ej prisbelönas).

5.4. Protokollet - bedömningsanvisningar

För den skriftliga kritiken ska det protokoll som tagits fram av SSRK användas.

Protokollet reviderades våren 2016, och dessa nya protokoll ska användas. Protokoll ska alltid signeras av domaren. Det består av tre ark - originalet får den startande vid prisutdelningen, en kopia skickas till jaktansvarig i Tollarklubben, och en kopia¹⁶ skickas till SSRK:s kansli för arkivering. Protokoll är en allmän handling, som kan användas i avelsutvärdering inom vår ras.

~~Egenskapspoäng används ej på tollingjaktprov.~~¹⁷

¹⁵ Strykes. Domare ska inte på eget bevåg utse provbästa hund.

¹⁶ Den tidigare text beskrev de tidigare protokollen med tre ark i olika färger. Vid tollingprov ska endast protokoll med alla ark på vitt papper användas.

¹⁷ Strykes. Egenskapspoäng har aldrig använts på tollingjaktprov.

Lockarbete

5.4.1. Ansmygning

Denna sker i alla klasser med okopplad hund. Hunden ska vara följsam och tyst och behöva styras så lite som möjligt, men om så krävs ska det ske **med diskreta signaler**¹⁸. Hunden får ej rusa före ner till gömslet, vattnet eller till funktionär eller skytt. I Nkl kan föraren få visa tollingföremålet för hunden innan **kopplet tas av och**¹⁹ ansmygningen börjar. Om det i Ekl är aktuellt att smyga mellan två olika gömslen ska denna förflyttning ske lika diskret som ansmygningen till första gömslet.

5.4.2. Tollingarbete/stil

Detta arbete ska vara fartfyllt och fokuserat. Hunden ska styras med så få signaler och kommandon som möjligt. Hunden ska direkt och självmant hämta och komma in med tollingföremålet. Hunden får gärna arbeta lekfullt och skuttande. Lekfullhet som inte påverkar farten och tempot räknas hunden till fördel.

Apportgrepp provas ej under tollingarbetet. Arbetet bör ske längs vattenkanten, och hunden kan passera mellan gömslet och vattnet under detta arbete. En hund som under tollingarbetet snabbt spanar av omgivningarna eller tar en kort drickpaus och sedan fortsätter arbetet, **bör**²⁰ inte belastas för detta.

Föraren bör ha med sig flera tollingföremål till gömslet, och utnyttja strandkanten eller tollingstigen fullt ut för att exponera hunden under tollingarbetet.

Om hunden inte visar något intresse för tollingarbetet eller tollingföremålen, eller om den går ur hand och lämnar gömslet för att t.ex. ge sig ut på vattnet och simma är detta allvarliga fel som berättigar domaren att avbryta provningen.

(OBS. På protokoll som använts 2007-2015 är denna rubrik uppdelad i "Aktivitet" resp "Lockarbete/stil".)

5.4.3. Passivitet

Hunden ska vid under denna del av lockarbetet hålla sig lugn och tyst i gömslet.

5.4.4. Förflyttning/störning (endast i Ekl)

Under 4.3. beskrivs de störningar som kan förekomma under ansmygning, tollingarbeten eller passivitet. De ska i provningen efterlikna situationer då fåglarna är oroliga eller om sträckande sjöfågel landar på vattnet i hundens närhet.

Arbete efter skott

5.4.5. Skottreaktion

I Nkl måste man vara uppmärksam på om den rutinerade hunden visar negativ reaktion på skott. Enligt en rekommendation från SKK bör skytten vara placerad på ett avstånd av **minst**²¹ femton meter från hunden.

Skotträdsla eller svårkontrollerad upphetsning vid skott är allvarliga fel, som berättigar domaren att avbryta provningen.

5.4.6. Stadga

Hunden ska visa god stadga vid skott och kast och eventuella förflyttningar på provplatsen.

¹⁸ Ändrad formulering. Signaler kan tolkas som att det kan ske med visselpipa.

¹⁹ Förtydligande tillägg.

²⁰ Tidigare formulering: "kan".

²¹ Tidigare formulering: "cirka". Skytten ska kunna stå längre från hunden.

5.4.7. Vattenarbete & simteknik

Hunden ska effektivt och frimodigt kunna ta sig fram i vatten och genom vattenvegetation. I Nkl kan man ha visst överseende med en rutinerad hund som på väg ut till viltet uppvisar ett plaskande simsätt. Hunden ska gå i vattnet utan att tveka, även utan direkt retning.

Total ovilja att gå i vatten berättigar domaren att avbryta provningen.

5.4.8. Markeringsförmåga

Skyttens placering i förhållande till kastaren och bösspipans riktning är mycket viktig för att hunden ska få bästa möjliga förutsättningar att vara uppmärksam på kastare, kast och nedslagsplatser. Domaren ska tillse att hund och förare är beredda inför markeringsuppgifterna. Vilt bör i Ökl och Ekl gärna falla dolt och i vattenvegetation eller strandvegetation.

5.4.9. Sökarbete

I alla klasser bör hundarna visa effektivitet, motivation och en positiv inställning till att vilja finna och apportera funnet vilt. Sökområdet ska läggas i anslutning till vattnet och delar av sökområdet bör utgöras av vatten och/eller våta partier. I Nkl bör sökområdet vara lättöverskådligt och hänsyn bör tas till eventuell bristande erfarenhet t.ex. av att söka på vatten. I Ökl ska sökområdet vara större och innehålla fler svårigheter än i Nkl. (Samma område kan användas om vilt läggs ut djupare och mer otillgängligt.) I Ökl och Ekl bör hunden spontant söka av vatten och vattennära vegetation. I Ekl kan sökområdet vara identiskt i upplägget med Ökl.

Ineffektivt sök räknas hunden till nackdel. Helt otillräckligt sök berättigar domaren att avbryta provningen.

5.4.10. Dirigerbarhet

I Ökl och Ekl är dirigerbarheten ett mått på hundens samarbetsvilja och dresserbarhet. Skillnaden mellan klasserna är dels svårighetsgraden, dels kravet på utförandet. Kommandon ska förekomma sparsamt, och hunden ska följa upp förarens kommandon och anvisningar. Skott ska avlossas innan dirigeringsuppgifter i Ökl²².

5.4.11. Apportlust

Lokaliserat vilt ska apporteras spontant, och inlevereras direkt till föraren. Hunden får ej fortsätta söka med vilt i munnen. Dubbelapportering eller viltbyte är fel som måste bedömas efter situationen - en i övrigt spontan och apportering villig Nkl-hund, som vid inleverering råkar byta ett vilt bör inte belastas för hårt.

Uppenbar vägran att apportera lokaliserat vilt är ett allvarligt fel som berättigar domaren att avbryta provningen.

5.4.12. Apportgrepp

Viltet ska apporteras på ett sådant sätt att det ej glider ur greppet, att hundens rörelser ej onödigtvis hindras och att viltet ej skadas av hundens tänder.

Apportgrepp ska endast bedömas vid arbete med vilt²³. Vid bedömning av greppets mjukhet och balans ska hänsyn tas till viltets kondition. Om osäkerhet råder om²⁴ hunden skadat viltet eller om det kan ha skadats vid kast eller nedslag, ska hunden frias.

²² Tidigare formulering: "... bör avlossas innan dirigeringsuppgifter." I Ökl ska skott avlossas. i Ekl kan dirigeringsuppgifter utan föregående skott förekomma.

²³ Tidigare, mindre tydlig, formulering: "... ska endast bedömas efter lockarbetet avslutats med första vattenarbetet".

²⁴ Tidigare formulering: "huruvida".

Anvisningar för Tollingjaktprov

Avlämningen ska ske villigt och säkert till förarens hand utan att föraren behöver flytta sig. I Nkl accepteras dock att någon enstaka avlämning sker i förarens omedelbara närhet (inom en²⁵ meter).

Apportgrepp som skadar viltet berättigar domaren att avbryta provningen.

Summering

5.4.13. Uthållighet

Hunden bör ha ett jämnt tempo och inte mattas under provet. I bedömningen ska hänsyn tas till om provet genomförs under varm väderlek eller om terrängen är riktigt tung, vattensjuk och svårsprungen.

5.4.14. Samarbete / Will to please²⁶

Hunden ska²⁷ under hela provningen visa vilja att samarbeta med föraren. Det förväntas att en tollare lydigt, uppmärksam och följsamt följer sin förare genom terrängen.

5.4.15. Ev. ljud

Inom tollingjakten kan vissa mindre ljud, som inte påverkar utgången av lockarbetet och jakten, tolereras. En hund som t.ex. av arbetslust ger ifrån sig något mindre ljud när den simmar ut till ett fallet vilt, eller som av förväntan inte är helt tyst inför ett sökarbete, belastas inte av detta.

En hund som under hela provningen arbetar helt tyst har fördel av detta, och det ska givetvis noteras.

(OBS. På protokoll som använts 2007-2015 förekommer inte denna rubrik.)

5.4.16. Sammanfattande kritik

Här görs en summering av hundens arbete under den samlade jaktliga provningen före och efter skott.

5.5. Diskvalificerande fel

Om hunden utför ett helt otillfredsställande arbete äger domaren rätt att avbryta provningen. Andra fel, som berättigar domaren att avbryta provet är:

Helt otillfredsställande tollingarbete, helt otillfredsställande sök, hunden går helt ur hand, stark skotträdsla, svårkontrollerad upphetsning, uppenbar apportvägran, apportgrepp som skadar viltet, total ovilja att gå i vatten, aggressivitet mot annan hund.

²⁵ Skärpt formulering. Tidigare: "... att avlämningen sker i förarens omedelbara närhet (inom någon meter)."

²⁶ Strykes.

²⁷ Tidigare formulering: "bör".

5.6. Domare, startande och publik.

Domaren har ensam ansvaret för provets slutliga uppläggning, ordningen under provet och för att övriga funktionärer fullgör sina uppgifter på ett korrekt sätt.

Domaren ska vara väl insatt i av SKK fastställda jaktprovsregler för tollingjaktprov, och dessa anvisningar för tollingjaktprov fastställda av SSRK/Hs. Domaren är att betrakta som en representant för Svenska Spaniel- och Retrieverklubben, SSRK, och ska bemöda sig om ett i alla avseenden korrekt uppträdande. Domaren ska utvärdera de deltagande hundarna på ett vedertaget, förtroendeingivande och övertygande sätt, och verka för att en positiv stämning råder i bedömningen. Bedömningens huvudprincip är att den ska vara en sammanvägning av hundens förtjänster och eventuella fel och brister.

Domare som av DKK är auktoriserad att döma tollerjagtprøve i Danmark, domare som av DRC är auktoriserad att döma officiellt tollingtest i Tyskland (och uppfyller de kriterier som fastställts av SSRK Hs), samt domare som av NRK är auktoriserad att döma officiellt tollingjaktprov i Norge - kan erhålla tillfällig auktorisation att döma tollingjaktprov i Sverige. Ansvaret för att domare är införstådd med det svenska regelverket och dessa anvisningar åligger arrangör i samråd med SSRK:s Tollingjaktkommitté.

Domaren får inte färdas till provet eller inför provet övernatta hos person, som kommer att starta för henne/honom på det aktuella provet.

I övrigt hänvisas till SKK:s Domaretiska regler.

Tjänstgör domarelev eller domaraspirant på provet bör dessa ges samma goda bemötande som den tjänstgörande domaren av funktionärer, startande och publik.

Hundföraren ska känna till gällande jaktprovsregler och dessa anvisningar. Hundföraren har före start rätt att ställa frågor angående provet och de olika momenten till domaren.

Det hör till god ton att under pågående prov inte diskutera domsluten med tjänstgörande domare, eller att offentligt kritisera bedömningen under eller efter provet. Hundföraren bör sträva efter att föra sin hund så att den arbetar med glädje och villighet. Kommandon och signaler ska vara balanserade och bör gärna förekomma sparsamt.

Fysisk kontakt med hunden, i syfte att lugna eller korrigera den är ej tillåten. Dressyrhjälpmedel som hunden kan förknippa med olust eller aga är inte tillåtna. (OBS. Detta gäller ej hjälpmedel, t.ex. krycka, som föraren otvetydigt behöver för att kunna ta sig fram i provmarken.) Det är förbjudet att aga hunden. Skulle detta ske medför det uteslutning från provet.

Publik ska under hundars arbete inte störa den startande, hunden eller provets funktionärer. Samtal som förs under hundens arbete ska vara lågmälda. Publik bör ej heller under provet diskutera domslut eller kritisera bedömning eller provupplägg. **Publik ska följa provledningens och funktionärernas anvisningar**²⁸. Publik som ej tar hänsyn till detta **kan aviseras från provplatsen**²⁹.

²⁸ Tillägg.

²⁹ Tidigare formulering: "... kan få lämna provplatsen."

6. Praktiskt tollingjaktprov

En hund som erhållit minst två st 1:or i Ekl på officiellt tollingjaktprov kan provas under praktisk tollingjakt. Ett av dessa 1:a priser kan ha tilldelats hunden i **Elitklass**³⁰ på tollerjagtpröve i Danmark eller officiellt tollingjaktprov i Norge.

Vid ett praktiskt tollingjaktprov ska både hundens förmåga att genomföra framgångsrika lockarbeten av sjöfågel, samt hundens apportering och hantering av nyfäلت vilt, bedömas. Det praktiska provet är alltså en tollingjakt där jägaren tillsammans med hunden smyger fram till ett gömsle vid en strand och arbetet vid gömslet sedan lockar de på vattnet liggande fåglarna att komma inom skotthåll. Skott ska avlossas och fäلت vilt apporteras.

För ett godkänt arbete ska två framgångsrika lockarbeten utföras (en rekommendation är att man gör ett första lockarbete som lockar in fåglar, väntar i gömslet medan fåglarna släpper fokus på detta inledande arbete, och sedan gör ett andra lockarbete) samt minst ett nyskjutet vilt apporteras (antalet vilt ska inte överstiga det som kan fällas av en eller två jägare efter ett lockarbete).

Det praktiska provet kan även arrangeras på olika vatten under samma dag. För provningen krävs det att det finns fågel på vattnet när arbetet och ansmygningen inleds. Det kan därmed vara klokt att ha förberett flera alternativa jaktplatser. Det innebär även att lockarbeten kan ske på platser där jakt ej är möjligt, och hundens apporteringsförmåga kan bedömas vid en and- eller gåsjakt senare samma dag.

Det är att föredra att hela provningen sker vid samma tillfälle³¹.

Skulle omständigheterna vara sådana att lockarbetet och apporteringen inte kan bedömas vid samma tillfälle (om t.ex. skytten missar de inlockade fåglarna), kan apporteringen bedömas vid annat tillfälle under jaktsäsong. Dock ska bedömningen ske av samma domare och inom 12 månader. Domaren har rätt till sedvanlig ersättning vid detta andra tillfälle.

Då tollingjakt är anpassat för en ensam hund med en eller ett fåtal jägare får, enligt gällande jaktprovsregler, hundförare och/eller domare vara skyttar för att minska ner antalet personer som kan störa jakten. Vår rekommendation är att hundföraren inte bör vara skytt, utan ska kunna fokusera sig helt på arbetet tillsammans med hunden.

Skytt ska givetvis inneha licens och jaktkort. **Alla deltagare i jakten, inklusive den startande, måste ha löst statligt jaktkort**³². Erforderliga tillstånd för jakt ska finnas. Vid provningen ska det finnas tillgång till pickup-hund.

Det protokoll som tagits fram för det praktiska tollingjaktprovet ska användas.

Vid praktiskt jaktprov tillämpas endast bedömningen Godkänd eller Icke godkänd. Hund som måste avbryta provet på grund av skada, eller om antalet apporteringstillfällen inte medger tillräckligt bedömningsunderlag tilldelas omdömet KEB (kan ej bedömas).

Planering av och domartillsättning till praktiskt jaktprov görs i samråd med SSRK:s Tollingjaktkommitté, som även står som arrangör av de praktiska tollingproven.

³⁰ Klassen har bytt namn, hette tidigare "Vinderklass".

³¹ Tillägg.

³² Förtydligande tillägg. Lagkrav.

7. Planering av tollingjaktprov

7.1. Tidsbegränsning

Tollingjaktprov, som arrangeras av avdelning inom SSRK eller av Nova Scotia Duck Tolling Retrieverklubben, får genomföras under hela året med undantag för:

Perioden 16 maj – 15 juli för södra Sverige.

Perioden 1 juni – 15 juli för norra Sverige fr.o.m. Värmlands, Dalarnas och Gävleborgs län.

Särskild hänsyn till det vilda ska alltid tas under hela den s.k. hundförbudstiden.

7.2 Arrangör

SSRK är ansvarig för all provverksamhet. Avdelning inom SSRK, eller rasklubben (Nova Scotia Duck Tolling Retrieverklubben), kan vara ansvarig arrangör av tollingjaktprov, ordinarie eller särskilt prov, enligt gällande jaktprovsregler samt dessa anvisningar. Det finns ingen begränsning i antalet jaktprov som en avdelning kan arrangera, eller i antalet jaktprov som rasklubben kan arrangera under året. Praktiskt tollingprov kan endast formellt arrangeras genom SSRK:s Tollingjaktkommitté.

Ett prov som öppnats för anmälan kan därefter endast ställas in, om det föreligger synnerliga skäl, och då endast efter beslut av **Tollingjaktansvarig**³³/ SSRK Hs.

7.3 Ansökan om jaktprov

SSRK använder sedan 2012 SSRK Prov, ett webbaserat elektroniskt anmälningssystem för hantering av alla officiella tollingjaktprov. Det är SSRK/TJK som tillsammans med avdelningar och rasklubben med hjälp av detta system hanterar ansökan, godkännande, administration, lottning och inrapportering till SKK.

Avdelning/rasklubb ansöker om alla stambokförda prov i SSRK Prov. Varje avdelning har tilldelats ett speciellt lösenord för tollingjaktprov - kontakta Tollingjaktansvarig om uppgiften saknas.

Vårprov bör vara inlagda i systemet senast 31 januari och höstprov senast 30 april. Ytterligare prov kan läggas in och godkännas under förutsättning att det är minst 30 dagar mellan provets öppnande i SSRK Prov och sista anmälningsdag till provet.

För särskilt tollingprov (se avsnitt 8.10) ska detta läggas in i SSRK Prov och ha öppnats för anmälan senast 2 veckor innan provdagen.

Vid inläggning i SSRK Prov ska följande uppgifter finnas:

- Provplats (provort) och provdatum.
- Sista anmälningsdag.
- Aktuella klasser, samt antal startplatser i de olika klasserna.
- Domare.
- Kontaktperson med kontaktuppgifter.
- Arrangörs Plusgiro / Bankgiro **och eller Swish**³⁴.

När ansökan om jaktprov gjorts i SSRK Prov, kontakta SSRK Tollingjaktansvarig. Det finns i systemet ingen automatisk avisering när en ansökan lagts in.

³³ Förtydligande.

³⁴ Tillägg.

Anvisningar för Tollingjaktprov

Tollingjaktansvarig granskar ansökan, samt godkänner och fastställer det ansökta provet. Provet blir därmed publikt och kan ses av alla medlemmar.

7.4 Antalet hundar.

En domare får ej döma fler hundar per dag än det högsta antal som anges nedan.³⁵

Vid prov med en klass för en domare under en dag:

Nkl: 18 hundar

Ökl: 15 hundar

Ekl: 12 hundar

Vid prov med två klasser för en domare under en dag:

Nkl/Ökl, sammanlagt: 16 hundar

Nkl/Ekl, sammanlagt: 14 hundar

Ökl/Ekl, sammanlagt: 12 hundar

Vid prov med samtliga klasser för en domare under en dag:

Nkl/Ökl/Ekl, sammanlagt: 14 hundar

Tidigt eller sent på året rekommenderas ett lägre antal startande hundar. Vid flera klasser för en domare kan arrangören välja fördelning mellan antalet starter i de olika klasserna. Blir en klass ej full vid sista anmälningssdag kan annan klass ha plats för fler hundar.

~~Föreligger synnerliga skäl kan antalet hundar på ett prov vara lägre — en förutsättning är då att detta godkänns av den arrangör, som bär det ekonomiska ansvaret för provet.~~³⁶

7.5 Domare

Tag kontakt med domare så fort som grundplaneringen av provet och provsäsongen påbörjas.

Domare ska enligt de domaretiska reglerna besvara en förfrågan om att döma ett prov inom 14 dagar. Tackar domaren JA bör detta skriftligen bekräftas. En skriftlig överenskommelse bör göras och kan innehålla provplats, provdatum, färdstätt och kontaktperson.

Enligt avtal mellan SSRK och Jaktprovssdomarföreningen (JDF) gäller att³⁷ Förläggningen ska motsvara enkel hotellstandard med helpension³⁸.

Om domaren, mot tungt vägande skäl, tvingas lämna återbud är det kutym att denne hjälper till att få fram ersättare.

När provplatsen är helt klar, diskutera med domaren om denna vill ha skiss eller flygfoto från Google Maps eller Lantmäteriets tjänst Kartsök (kso.etjanster.lantmateriet.se/#) med beskrivningar av terrängen och tänkbara provupplägg, eller om man ska träffas på provplatsen för genomgång av tänkbara provupplägg.

Det är alltid domaren som har det slutliga ansvaret för provets uppläggning.

³⁵ Tidigare angavs ett rekommenderat högsta antal och ett lägre antal. Numera finns endast ett högsta antal. I hela detta stycke har högsta antal hundar reviderats.

³⁶ Strykes.

³⁷ Strykes. Avtalet med JDF har avslutats.

³⁸ Tidigare formulering: "... d.v.s. enkelrum med dusch och toalett i eller i anslutning till rummet."

8. Administration & genomförande av tollingjaktprov

8.1. Administration av jaktprov (SSRK Prov)

SSRK använder ett webbaserat anmälningssystem för hantering av alla jaktprov.

Arbetsgången är som följer:

- Avdelning/rasklubb lägger in och ansöker om provet i SSRK Prov. SSRK TJK beviljar ansökan och gör provet publikt, så att det är synligt för alla medlemmar (se avsnitt 7.3).
- Tollingjaktansvarig eller arrangerande avdelning/klubb öppnar sedan i god tid provet för anmälan. Det ska vara ett minimum av 30 dagar mellan första och sista anmälningssdag.
- Arrangör ansvarar därefter för administration av provet med alla ingående aktiviteter:
 - Publicerar aktuell information om provet på SSRK Prov och andra hemsidor & informationskanaler.
 - Stänger provet för anmälan. Detta sker ej automatiskt. Anmälningstiden avslutas kl 24 den sista anmälningssdagen. Är provet ej fullt, kan anmälningstiden förlängas.
 - Hanterar medlemskontroll och betalningar.
 - Lottar enligt gällande jaktprovsregler.
 - Publicerar startlistor.
 - Publicerar PM i "SSRK Prov".
 - Hanterar hundar med förhinder och reserver.
 - Genomför provet och noterar prisvalörer i SSRK Prov.
 - Bekräftar återbetalning enligt gällande bestämmelser.
 - Verifierar priser i aktuella klasser från domarens signerade prislista.
 - Verifierar resultat för rapportering till SKK, och bekräftar på så sätt att intäkter överförs till arrangören.
 - Skickar in signerade prislistor och **en kopia**³⁹ av varje jaktprovsprotokoll till SSRK:s kansli för arkivering.
 - Skickar **en kopia** av varje jaktprovsprotokoll till jaktansvarig i Tollarklubben.
 - Tillser att domare ersätts enligt gällande överenskommelse. Detta ska ske inom en vecka efter det att underlag inkommit.

8.2 Funktionärer - Rollfördelning

Domare

Auktoriserad av SSRK som tollingjaktdomare (**eller en av DKK, DRC eller NRK auktoriserad tollingjaktdomare**)⁴⁰

- Ansvarar för att provet genomförs enligt gällande jaktprovsregler.
- Äger rätt att ändra provupplägget, även under pågående prov, om omständigheterna så kräver.

³⁹ Tidigare angavs färger på de olika kopiorna. Nu ska endast vita arkkopior förekomma.

⁴⁰ Tidigare formulering "(eller är auktoriserad av DKK, DRC eller NRK)" innebar att andra domare från dessa länder skulle kunna användas.

Provledare

Det finns inga formella krav på certifiering e.d. av provledare inom tollingjaktproven. Medlem med god erfarenhet av tollingjakt, tollingjaktprov eller jakt med tollare kan tjänstgöra som provledare. Även provledare som certifierats inom B-prov retriever kan tjänstgöra, efter genomgång av gällande jaktprovsregler och dessa anvisningar.

Den tjänstgörande provledaren är, i samråd med domaren, ansvarig för provets genomförande. Provledaren är ansvarig för provets säkerhet. Provledaren fördelar arbetsuppgifter bland provets funktionärer, och håller normalt i samlingen för de startande samt provets avslutning. Provledaren ansvarar enligt jaktprovsreglerna för viltets kvalitet (se avsnitt 8.10).

Provledaren leder och ansvarar vanligtvis för planeringen inför provet, och kan i denna roll jämföras med projektledare.

Följande arbetsuppgifter kan en provledare ha (eller delegera ut) inför, under och efter provet:

- Kontakta domare – avtala färdstätt & ankomsttid, ordna logi, m.m.
- Ansvara för kontakten med markägare/jakträttsinnehavare, ordna med tillstånd.
- Förse domare med information om provplatsen (se avsnitt 7.5).
- Beräkna behov av funktionärer, apportioneringsvilt, ammunition, båtar m.m.
- Fördela funktionärernas arbetsuppgifter.
- Ha genomgång med funktionärerna om domarens upplägg av provet i den aktuella klassen.
- Tillse att startande är beredda och klara för start när föregående hund är klar.
- Provledaren får inte lämna provplatsen under provets gång. Provledaren kan, om det är brist på funktionärer, agera t.ex. kastare eller viltutläggare.
- Ansvara för hantering av kasserat vilt.

Två provledare kan tjänstgöra vid samma prov, om de tjänstgör i olika klasser. (I ett flertal avdelningar arrangeras endast ett prov per år och i några delar av landet arrangeras inte tollingprov varje år. Detta möjliggör att de provledare, som ställer upp och engagerar sig för medlemmarna och provverksamheten, ges möjlighet att kunna få en egen hund utvärderad. Det möjliggör fler provtillfällen i landet och en bredare jaktlig utvärdering av fler hundar. Det är alltid domaren som har det slutliga ansvaret för provets uppläggning.)

Kommissarie

Det finns inga formella krav på certifiering e.d. av kommissarier inom tollingjaktproven. Medlem med god erfarenhet av jaktprov eller annan officiell verksamhet inom hundvärlden kan tjänstgöra som kommissarie. Även kommissarie som certifierats inom B-prov retriever kan tjänstgöra, efter genomgång av gällande jaktprovsregler och dessa anvisningar.

Kommissarien är under provet de startandes garant för att provet genomförs på ett korrekt sätt, och det är till kommissarien som eventuella protester ska inlämnas (se Jaktprovsreglerna §13). Kommissarie ansvarar också för att start- och prislistor upprättas. Vanligtvis ansvarar kommissarien också för administration och kontroller, men arrangör och provledning kan fördela dessa arbetsuppgifter på annat sätt.

Anvisningar för Tollingjaktprov

Följande arbetsuppgifter kan en kommissarie ha inför, under och efter provet:

- Hantera anmälningar.
- Kontrollera betalningar och medlemskap.
- Kontrollera att uppgifter som namn, regnummer, ras, födelsedata, föräldrar och stamtavla finns för utlandsregistrerade hundar i SKKs Hunddata. Om någon uppgift saknas, ska kopia av stamtavlan begäras in för vidarebefordran till SKK. (se avsnitt 8.8)
- Ombesörja lottningen i SSRK Prov.
- Ombesörja att PM till deltagare läggs upp i SSRK Prov. Informera bortlottade ekipage.
- Ansvara för startlistor och prislister i SSRK Prov.
- Förbereda jaktprovsprotokoll. Fylla i reg-nummer, klass och startnummer.
- Ta emot ev strykningar och ringa in ev reserver.
- Kontrollera vaccinationer.
- Ta emot eventuella protester
- Ansvara för att prislistan blir korrekt ifylld.
- Kommissarien ska vara tillgänglig för provdeltagarna under hela provet, men behöver ej befinna sig på provplatsen under hela provet.

Skytt

Ska ha erforderlig licens på hagelvapen.

Följande ammunition kan användas: laddade hagelpatroner⁴¹, hylsor med tändhatt, 9 mm blank i instickspipa, kaliber .22 blank i instickspipa.

Skytten ska efter instruktion från domare eller provledare ge alla hundar under provet de rätta förutsättningarna att lösa uppgifterna - genom att t.ex. rikta pipan i rätt riktning vid varje skott och skottsituation.

Kastare & viltutläggare

Ska efter instruktion från domare eller provledare ge alla hundar under provet de rätta förutsättningarna att lösa uppgifterna - genom att kasta och lägga ut varje vilt på samma sätt och på samma plats.

8.3 Lottning

Efter det att provet stängts i SSRK Prov och kontroll gjorts av att anmälningar är kompletta och erforderliga uppgifter, kan lottning göras. Detta görs i SSRK Prov och ska följa det fastställda regelverket. Detta ska beaktas:

- Lottning ska ske utan hänsyn till avdelningstillhörighet. Även inbördes startordning ska lottas oberoende av kön eller avdelning.
- Hund kan endast anmälas till en (1) start per klass för varje utannonserat jaktprov.
- Markägare ska undantas från lottning.
- Domare, kommissarier och provledare, som tjänstgör vid ett tollingjaktprov, har rätt att undantas från lottning vid ett senare provtillfälle med en hund. Denna rätt gäller en gång per tjänstgöring, och under ett år från tjänstgöringen vid samtliga tollingjaktprov arrangerade inom landet. Vill man nyttja denna rätt ska detta meddelas till kontaktpersonen för provet senast sista ordinarie anmälningsdag. Arrangören ska meddela tollingjaktansvarig i SSRK Hs, om en eller flera startande undantagits från lottning.
- Domare, som ej själv för tollare, bör beredas motsvarande förtur vid retriever- eller spanieljaktprov.

⁴¹ Strykes. Laddade patroner ska ej användas av säkerhetsskäl.

Anvisningar för Tollingjaktprov

- Anmälningstiden för ett prov kan endast förlängas om det totala antalet anmälda hundar vid slutet av ordinarie anmälningstid är mindre än antalet möjliga startande.
- Om anmälningstiden förlängts och provet sedan blivit överfullt, ska de hundar som hade anmälts när ordinarie anmälningstid gick ut garanteras plats. Lottning sker bland de senare anmälda hundarna.
- Finns undantag från lottning eller har startordningen ändrats, ska förklaring till detta läggas in under Lottningskommentar i SSRK Prov.

8.4 PM

Efter lottning gjorts och inbördes startordning är klar ska PM skrivas och läggas ut på SSRK Prov **eller mailas till samtliga anmälda**⁴². PM ska vara tillgängligt för alla, både de som kommit med och de som kan ha lottats bort.

PM:et bör innehålla följande:

- Arrangör, provplats samt provdatum.
- Samlingstid.
- Katalognummer/startnummer.
- Tydlig vägbeskrivning.
- Tjänstgörande domare, ev vilken klass resp. domare dömer. (Påpeka att arrangören har rätt till ändringar fram till provdagen utan återbetalningsskyldighet.)
- Ev domarelev eller domaraspirant.
- Namn på provledare samt telefonnummer.
- Namn på kommissarie samt telefonnummer.
- Telefonnummer till den som tar emot strykningar.
- Påminnelse om vaccinationsdokument, stamtavla, samt att återbetalning av anmälningsavgiften sker enligt gällande regler.

8.5 Startlista

Efter att PM är publicerat kan startlista skapas och publiceras. Detta görs enklast i ett standardutförande med hjälp av SSRK Prov.

8.6 Prislista

Prislista i standardutförande skapas och skrivs ut med hjälp av SSRK Prov. Utskrivet original ska finnas på provplatsen och kunna signeras av domare. Kontrollera gärna innan provet avslutas ute på provplatsen att hundens pris har noterats i rätt kolumn och att domaren skriver under varje hunds resultat.

8.7 ID-kontroll

Kontroll av ID-märkning kan ske genom stickprov. Det är dock önskvärt att samtliga hundar kontrolleras. Kontrollen bör göras i samband med samlingen.

Arrangören ska tillse att en scanner finns att tillgå för de hundar som är chipmärkta.

⁴² Tillägg. PM kan mailas ut till de anmälda förarna och detta kan meddelas på provets sida i SSRK Prov.

8.8 Utlandsregisterad hund

För en utlandsregisterad hund, som inte tidigare har registrerade resultat - t.ex. från tollingjaktprov i Sverige - måste en kopia av stamtavlan skickas in till SKK, i samband med anmälan till ett prov. Instruktioner om detta finns i SSRK Prov. Kopian kan skickas digitalt till regmail@skk.se eller faxas till +46 8 7953099. Den kan också postas till SKK, Registreringsavdelningen, Box 771, SE-19127 Sollentuna.

När en utlandsregisterad hund läggs in av i SSRK Prov är det ytterst viktigt att registreringsnummer och kennelnamn skrivs in exakt som på stamtavlan. Det räcker med att ett tecken eller ett mellanrum hamnat fel för att hela registreringen ska låsas. Följande gäller (för en hund född 2014 och där x motsvarar en siffra): dansk hund DKxxxxx/2014, norsk hund NOxxxxx/14, finsk hund FINxxxxx/2014, tysk hund VDHDRC-T14-xxxx, holländsk hund NHSB xxxxxxxx, belgisk hund LOSH xxxxxxxx, schweizisk hund SHSBLOSxxxxxx och engelsk hund KCAFxxxxxxxxx.

8.9 Förarens ansvar vid anmälan

Det är förarens ansvar att hunden anmäls i rätt klass. Arrangören har inget ansvar för att kontrollera att hunden startar i rätt klass. Skulle hund ha startat i fel klass stryks hundens resultat för det aktuella provet (och även senare starter), utan att anmälningsavgift återbetalas.

Se inledningen på de olika klasserna i avsnitt 4.1 Nybörjarklass, 4.2 Öppen klass och 4.3 Elitklass.

Utöver detta gäller att:

- Hund som erhållit Excellent i Brons-nivå vid officiellt tollingtest äger rätt att starta i Ökl på tollingjaktprov i Sverige. Hunden kan även välja att starta i Nkl under samma år som meriten tagits i Tyskland, under förutsättning att hunden inte tar upp plats för annan hund som ej ännu fått ett 1:a pris.
- Norskregisterad hund som erhållit 1:a pris i norskt officiellt tollingjaktprov i BK/Nkl med dummy äger rätt att starta i Ökl på tollingjaktprov i Sverige. Hunden kan även välja att starta i Nkl under samma år som meriten tagits i Norge, under förutsättning att hunden inte tar upp plats för annan hund som ej ännu fått ett 1:a pris.

Vid tveksamheter kontakta Tollingjaktansvarig i SSRK/Hs.⁴³

8.9 Hund som ej äger rätt att delta

Hinder för deltagande i prov specificeras i SKK:s allmänna bestämmelser **avsnitt 6**⁴⁴, samt §3 i Jaktprovsreglerna.

SSRK Hs har valt att förtydliga:

- Med "personligen tränats" avses att domaren eller aspiranten anlitats för enskilda träningar av hunden. Hundar som deltagit i kurser eller träningsgrupper under de senaste sex månaderna för en domare eller aspirant kan delta på provet.
- Med "domares hushåll" avses personer som är skrivna på samma adress.

⁴³ Tillägg.

⁴⁴ Strykes.

8.10 Vilt

Provledaren ansvarar för att viltet som används i största möjliga utsträckning motsvarar nyskjutet vilt. Viltet som används på provet måste hanteras genomtänkt, och fruset vilt bör tinas luftigt och gärna hängande. På provplatsen bör det förvaras på ett bra sätt, gärna i boxar eller lådor med tätslutande lock. Otinat vilt får ej förekomma.

Domaren ska på provmarken förvissa sig om viltets kvalitet och att det förvaras på lämpligt sätt. Domaren har rätt att avstå från att döma⁴⁵, om viltet inte håller tillräcklig kvalitet.

Startande och funktionärer bör hantera viltet med respekt.⁴⁶

Endast änder och gäss kan förekomma som apporteringsvilt. Gås får inte förekomma i Nkl, kan förekomma i Ökl och ska finnas med i Ekl.

På provplatsen kan det vara klokt att ha en erfaren hund, som kan användas som pickup-hund om yngre oerfarna hundar ej går i eller lämnar vilt på vatten.

8.11 Efter provet

Arbetsuppgifter som vidtar efter avslutat prov kan vara:

Städning av provplats (snitslar, etc.). Skyltar & snitslar till samlingen tas bort. Avstädning av samlingsplats och parkering. Båtar återlämnas. Kasserat vilt tas om hand på lämpligt sätt. Gåva till markägare.

Arrangören kan efterfråga:

Ekonomisk redovisning. Kvarvarande diplom, rosetter och priser. Kortfattad rapport om hur provet utfallit. Ev. inlämnade protester

8.12 Särskilt tollingjaktprov

Särskilt tollingjaktprov kan arrangeras i Nkl och Ökl. Vid provet ska minst fem hundar vara anmälda.

Medlemmar och/eller domare kan via avdelning eller rasklubb ansöka om särskilt prov. Provet anordnas och genomförs enligt gällande jaktprovsregler för tollingjaktprov och dessa anvisningar. Anmälan till provet sker via SSRK Prov.

Ansökan sker på samma sätt som ordinarie prov. Provet ska öppnas för anmälan senast 14 dagar före provdatumet.

Arrangören träffar överenskommelse med domare om ekonomisk ersättning.

Arrangören upprättar prislista, som efter genomfört prov signeras av domare och inrapporteras till SSRK.

⁴⁵ Tidigare formulering: "... att ställa in provet." Detta kan endast göras av SSRK Hs.

⁴⁶ Tillägg.

8.13 Antijaktgrupperingar

Läs gärna igenom Svenska Jägareförbundets "Att hantera jaktsabotage".

Gå inte ut med förhandsreklam om proven i lokala media. Lägg inte ut PM & vägbeskrivning på allmänna sidor på Internet eller på allmänna sidor i sociala medier ~~använd med fördel t.ex. Facebook gruppen för Tollingjakt~~⁴⁷. Skriv inte "Jaktprov" på skyltar.

Kom ihåg att i alla sammanhang framhålla den lagstadgade nytta som hundarna gör vid eftersök på skadat och skadeskjutet vilt, samt deras betydelse för att hålla jaktetiken på en hög nivå.

⁴⁷ Strykes. PM och vägbeskrivning bör inte läggas ut. Intresserade medlemmar kan uppmanas att kontakta provledningen.

Anvisningar för Tollingjaktprov

BILAGA

TOLLINGTEST

- Tanken med "Tollingtest" är att bereda tillfälle för en förare att pröva sin hund i de situationer som förekommer vid ett officiellt tollingjaktprov Nkl, även om man ännu inte fått tillräcklig erfarenhet av vilt.
- Tollingtesten kan arrangeras i samband med ett ordinarie tollingjaktprov - om en arrangerande avdelning, efter det att anmälningstiden gått ut, vill ge fler medlemmar och hundar möjlighet att pröva provsituationen. Det bör då genomföras efter sista start i det ordinarie provet, och kan ske före eller efter prisutdelningen.
- Möjligheten att arrangera Tollingtester, i samband med ett ordinarie tollingjaktprov, kan ge en mindre avdelning tillfälle att få in fler anmälningar och startavgifter till ett provtillfälle.
- Tollingtesten leds av en tollingjaktdomare eller en domarelev.
- Anmälan till Tollingtesten sker ej via SSRK Prov.
- Arrangören kan själv avgöra lämplig startavgift och hur anmälan och betalning ska ske.
- Den startande får efter tollingtesten, på samma sätt som vid ett ordinarie tollingjaktprov, både muntlig kritik och en skriftlig utvärdering. Här används samma protokoll som vid tollingjaktprovet, och det anges en prisvalör för det arbete som utförts. Protokollet ska märkas tydligt med "Tollingtest". Inga protokollskopior skickas in till SSRK, och inga resultat inrapporteras i SSRK Prov.

Upplägg:

Upplägget för tollingtestet är identiskt med upplägget för det aktuella tollingjaktprovet i Nkl. Ansmygning, tollingarbete, vattenarbete, markeringar, skott, kast och sökarbete utförs på samma sätt som under tollingjaktprovet.

Det finns en avgörande skillnad mellan tollingtestet och tollingjaktprovet - istället för vilt använder man dummys. I övrigt föreligger inga skillnader i upplägg, hur de olika momenten bör utföras, och hur de olika situationerna bedöms.

Anvisningar för Tollingjaktsprov

BILAGA

PROVA PÅ - TOLLINGJAKTPROV

- Tanken med "Prova på - Tollingjaktsprov" är att bereda tillfälle för en oerfaren hund och dess förare att testa en fingerad provsituation som innehåller skott, vilt och vattenarbete - samt domare, funktionärer och publik. Under hela upplägget ges föraren support och coaching, och kan ställa frågor om de olika situationerna.
- "Prova på" kan arrangeras som ett fristående arrangemang - t.ex. vid en träff inom en av Tollar-klubbens aktivitetsgrupper eller vid en kennelträff.
- "Prova på" kan även arrangeras i samband med ett ordinarie tollingjaktsprov - om en arrangerande avdelning, efter det att anmälningstiden gått ut, vill ge fler medlemmar och hundar möjlighet att pröva provsituationen. Det bör då genomföras efter sista start i det ordinarie provet, och kan ske före eller efter prisutdelningen.
- Möjligheten att arrangera "Prova på", i samband med ett ordinarie tollingjaktsprov, kan också ge en mindre avdelning tillfälle att få in fler anmälningar och startavgifter till ett provtillfälle.
- "Prova på" kan ledas av en tollingjaktsdomare, en domarelev, en erfaren provledare eller instruktör. Görs det i samband med ett ordinarie tollingjaktsprov, kan det göras av den tjänstgörande domaren (om så avtalats), en domarelev, eller provledaren för provet.
- Anmälan till "Prova på" kan ej ske via SSRK Prov. Arrangören kan själv avgöra lämplig startavgift och hur anmälan och betalning ska ske.

Upplägg:

- Moment ett - Vilt

Hunden får bekanta sig med vilt (en and). Instruktören/provledaren hjälper föraren och visar rätt vilthantering och korrekt grepp. Momentet kan därefter göras som en "greppa-bära"-övning, eller på liknande sätt som momentet "Vilt" i Funktionsbeskrivning Retriever.

Moment två - Tolling & enkel markering på vatten

Momentet görs vid ett gömsle på stranden. Det finns en skytt och en kastare - och det får gärna finnas fler åskådare i närheten av gömslet.

Hund och förare kommer fram och hälsar på "domaren". Denne gör, precis som på ett ordinarie prov, en genomgång av upplägget för tollingarbetet. Hund och förare gör sedan en kort ansmygning till gömslet, helst med hunden okopplad. Ekipaget gör därefter ett tollingarbete med upp till 10 kast. Arbetet avslutas med ett skott och en enkelmarkering på vatten.

Moment tre - Enkelmarkering på land eller riktat närsök.

Moment fyra - Avslutning.

Kort muntlig genomgång av vad "domaren" observerat, och förslag på vad man som förare kan jobba vidare. Föraren kan ställa sina avslutande frågor.